

Съобщение за пресата

Люксембург, 1 октомври 2020 г.

Необходима е проверка за пригодност на надзора на ЕС върху държавната помощ за банките, считат одиторите

Европейската комисия разполага със законови правомощия и ресурси, за да контролира държавната помощ за финансовите институции. Според нов доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) обаче тя невинаги е била в състояние да ги използва в пълна степен. В периода 2013—2018 г. е имало слабости както в оценката на съвместимостта, така и в мониторинга на резултатите. Освен това, макар правилата за контрол на държавната помощ да са като цяло ясни и недвусмислени, те не са променени от 2013 г. насам, въпреки много различния контекст. Поради това одиторите призовават настоящите правила да бъдат преразгледани.

Публичната финансова подкрепа като цяло е забранена съгласно правото на ЕС. След финансовата криза през 2007—2008 г. обаче има безпрецедентен бум на държавна помощ за финансовите институции, тъй като е сметнено за необходимо да се ограничи заплахата за финансовата стабилност от страна на банките. Оттогава насам ЕС осъществи важни реформи в своята рамка за финансовия сектор с цел да се избегне необходимостта от спасяване на банки в бъдеще. Въпреки това все още има случаи, в които банките получават средства на данъкоплатците. Задача на Комисията е да направи оценка на съвместимостта на тези мерки с вътрешния пазар на ЕС. Одиторите разгледаха дали от приемането на новото Съобщение относно банковия сектор през август 2013 г. до края на 2018 г. контролът от страна на Комисията е бил подходящ, за да се гарантира, че държавната помощ е била с извънреден характер и ограничена до необходимия минимум, както се изисква съгласно Договорите за ЕС.

„В сравнение с последиците от финансовата криза от 2007—2008 г., обстоятелствата очевидно са се променили, дори като се има предвид развитието на кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19. Регулаторната рамка е укрепена значително, което доведе до повишаване на устойчивостта на банките и до намаляване на необходимостта те да разчитат на подкрепата на данъкоплатците. Междувременно е призната целта за изграждане на по-интегриран банков сектор в ЕС“

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

каза Михаилс Козловс, членът на Европейската сметна палата, който отговаря за доклада. „Поради това приканваме Комисията да обмисли възможността за оптимизиране на държавната помощ за финансовия сектор както по отношение на правилата, така и на практиките“.

Като цяло одиторите признават, че ЕС е разработил подходящи средства и правомощия за ефикасния контрол на държавната помощ за банките. Комисията е предоставила необходимите ресурси и експертен опит и е създала стабилна етична рамка. Тя също така е въвела съответните процеси, а дейностите по разглеждане на конкретни случаи са като цяло в съответствие с изискванията. Въпреки това процедурите за държавна помощ понякога са били прекалено дълги и невинаги напълно прозрачни, най-вече поради широкото използване на неофициални контакти, предхождащи уведомлението.

Одиторите установиха, че като цяло правилата за контрола върху държавната помощ за финансовия сектор са добре разработени и ясни. Договорите на ЕС позволяват публичното подпомагане на банките по изключение за преодоляване на сериозни смущения в икономиката на дадена държава членка. Одиторите отбелязват, че правилата на ЕС обаче не са достатъчно ясно формулирани в тази връзка и не определят какво представлява едно сериозно затруднение. Те също така отбелязаха, че Комисията не е поставила под въпрос твърденията на държавите членки, че в отделни случаи е имало заплаха за финансовата стабилност. Освен това Комисията е изисквала мерки, предназначени да ограничат нарушенията на конкуренцията, но не е анализирала действителното въздействие на всяка мярка върху конкуренцията. Също така показателите за изпълнението на Комисията не са били напълно подходящи за целта, тъй като невинаги са отразявали нейната работа, а вместо това са показвали външни фактори извън нейния контрол.

На последно място, одиторите изразяват съжаление, че от 2013 г. насам Комисията не е направила подходяща оценка на своите кризисни правила. В резултат на това правилата са останали непроменени въпреки преразглеждането на регулаторната рамка (включително това, че Директивата за възстановяване и реструктуриране на банките е ограничила възможностите за предоставяне на помощ на банки, без да се задейства производство по несъстоятелност) и значително подобрения икономически и финансов климат (преди кризата, предизвикана от COVID-19). Следователно съществува риск настоящите правила на ЕС вече да не съответстват на пазарните реалности, предупреждават одиторите.

Предвид горните съображения и с цел оптимизиране на контрола на ЕС върху държавната помощ за финансовия сектор, одиторите призовават Европейската комисия:

- да оцени до 2023 г. дали настоящите правила са все още подходящи и, ако е необходимо, да ги измени;
- да подобри допълнително спазването на вътрешните процедури и на най-добрите практики; и
- да подобри измерването на своите резултати.

Бележки към редакторите

В Договора за функционирането на Европейския съюз държавната помощ е като цяло забранена, освен ако не е оправдана от съображения, свързани с общото икономическо развитие или в точно определени изключителни ситуации. Европейската комисия има изключителна компетентност за осигуряване на контрол върху държавната помощ. С него

се цели да се запази целостта на вътрешния пазар чрез защита срещу изкривяване на пазара от страна на държавите членки.

Специален доклад № 21/2020 „Необходима е проверка за пригодност на контрола на държавната помощ за финансовите институции в ЕС“ е публикуван на 23 официални езика на ЕС на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu).

Настоящият одит е част от [дейността на ЕСП в областта на финансовото и икономическото управление](#). Той допълва публикуваните по-рано доклади на ЕСП относно финансовия надзор и политиката в областта на конкуренцията.

Сметната палата представя своите специални доклади на Европейския парламент и на Съвета на ЕС, както и пред други заинтересовани страни, като националните парламенти, бизнеса и представители на гражданското общество. По-голямата част от препоръките, отправени от ЕСП в нейните доклади, се изпълняват.

[Тук](#) можете да откриете информация за мерките, предприети от ЕСП в отговор на пандемията от COVID-19.

Лице за контакт с пресата за този доклад

Vincent Bourgeais — Ел. поща: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Тел.: (+352) 4398 47502 / Моб.: (+352) 691 551 502